



Юридичні інновації та стартапи

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський)</i>
Галузь знань	<i>08 Право</i>
Спеціальність	<i>081 Право</i>
Освітня програма	<i>Право</i>
Статус дисципліни	<i>Нормативна</i>
Форма навчання	<i>очна(денна)/заочна</i>
Рік підготовки, семестр	<i>4 курс, осінній семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>90 годин (3 кредити).</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>залік</i>
Розклад занять	<i>Лекції: за офіційним розкладом Практичні заняття: за офіційним розкладом залежно від групи</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	<i>Лекційні та практичні: доцент, к.ю.н., Головка Ольга Михайлівна https://fsp.kpi.ua/ua/faculty/holovko/ https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=-GTGumMAAAAJ</i>
Розміщення курсу	<i>Google Classroom (код курсу уточнювати у викладача)</i>

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Навчальна дисципліна "Юридичні інновації та стартапи" спрямована на ознайомлення студентів з новітніми технологічними рішеннями і формування здатності розв'язувати складні спеціалізовані завдання в сфері права шляхом застосування юридичних інновацій задля формування у студентів-юристів інноваційного мислення. Під час вивчення дисципліни «Юридичні інновації» студенти: ознайомляться з поняттям та структурою юридичних інновацій та практикою їх поширення в Україні та світі; отримають базові практичні навички застосування юридичних інновацій; навчатися вирішувати юридичні проблеми інноваційним шляхом; отримають вміння виявляти проблеми, що можна вирішити за допомогою юридичних інновацій; отримають вміння використовувати навички Legal Tech в вирішенні юридичних завдань; розвинути навички та уміння студентів, пов'язані з роботою в команді, презентації проекту, критичного мислення, емпатії клієнтів; сформулюють навички створення та розвитку юридичного бізнесу; сформулюють дизайн мислення у сучасного юриста.

Під час вивчення навчальної дисципліни студенти здобудуть:

- Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології
- Здатність працювати в команді
- Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності
- Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин

- Здатність застосовувати теоретичні знання в сфері права, бізнесу, інформаційних технологій, інтелектуальної власності та інновацій у практичній діяльності правника
- Знання і розуміння ролі права в розбудові цифрових економіки, суспільства та держави
- Здатність здійснювати юридичний консалтинг з питань правової охорони інтелектуальної власності
- Здатність до інноваційного мислення та оперування знаннями про суспільство, інформаційні технології та правничу професію

№ з/п	Результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання (контрольні заходи)	Термін виконання
1.	Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних	Робота в малих групах, дискусування, Workshop	Побудова алгоритму створення документів, виконання практичних завдань	Протягом всього навчання
2.	Використовувати комп'ютерні програми, необхідні у правничій діяльності	Робота в малих групах, виконання практичних завдань	Створення чатботу, вирішення кейсів	Протягом всього навчання
3.	Працювати в команді, забезпечуючи виконання завдань команди	Робота в малих групах, SWOT аналіз, підготовка проекту та стартапу	Усне опитування, виконання практичних кейсів, презентації	Протягом всього навчання
4.	Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності цифрової трансформації держави, економіки та права	Робота в малих групах, виконання практичних завдань	Усне опитування, виконання практичних кейсів, презентації	Протягом всього навчання
5.	Розуміти та використовувати інноваційні технології в сфері правничої професії, що спрямовані на забезпечення сталого розвитку та блага людства	Робота в малих групах, виконання практичних завдань	Усне опитування, виконання практичних кейсів, презентації	Протягом всього навчання

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Міждисциплінарні зв'язки: навчальна дисципліна «Юридичні інновації та стартапи» вивчається після вивчення основних галузей матеріального та процесуального права. Базується на вивченні освітніх компонентів Інформація та інформаційно-комунікаційні технології у правничій діяльності та Інформаційне право.

Для більш ефективної комунікації з метою розуміння структури навчальної дисципліни та засвоєння матеріалу використовується електронна пошта, месенджери та Google Classroom. Студентам необхідно володіти навичками з використання текстового редактора, основами знань роботи в мережі Інтернет та програмними засобами.

3. Зміст навчальної дисципліни

Структура кредитного модуля (Денна)

№ п/п	Назва теми	Кількість годин			Всього годин
		Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	
1.	Вступ до юридичних інновацій	2	2	5	9
2.	Новітні навички юриста	2	2	5	9
3.	Алгоритмізація та автоматизація юридичних процесів	2	2	5	9
4.	Цифрова держава	2	2	5	9
5.	Дизайн в юридичній діяльності	2	2	5	9
6.	Blockchain та смарт-контракти в юриспруденції	1	2	5	8
7.	Штучний інтелект в діяльності юристів	2	2	5	9
8.	Медіація та юридичні інновації	2	2	5	7
9.	Юридичні стартапи	1	2	9	13
10.	OSINT-техніки для юристів	1	1	5	8
	Всього годин	18	18	54	90

Структура кредитного модуля (Заочна)

№ п/п	Назва теми	Кількість годин			Всього годин
		Лекції	Семінари	Самостійна робота	
1.	Вступ до юридичних інновацій	1		8	9
2.	Новітні навички юриста		2	6	8
3.	Алгоритмізація та автоматизація юридичних процесів	1	2	6	9
4.	Цифрова держава		2	6	8
5.	Дизайн в юридичній діяльності	1		8	9
6.	Blockchain та смарт-контракти в юриспруденції	1		8	9
7.	Штучний інтелект в діяльності юристів	1		8	8
8.	Медіація та юридичні інновації	1		8	8
9.	Юридичні стартапи	1	2	8	11
10.	OSINT-техніки для юристів	1		8	9
	Всього годин	8	8	74	90

4. Навчальні матеріали та ресурси

Всі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали прикріплені до відповідних тем в Google Classroom.

Для успішного вивчення дисципліни достатньо опрацьовувати навчальний матеріал, який викладається на лекціях, а також ознайомитись з:

4.1 Базова література

1. API законів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://medium.com/dead-lawyers-society/law-automatona527cb536c2c>
2. Blockchain for Lawyers [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.legaler.com/ebook/>
3. Hagan M. Law by design. URL: <https://lawbydesign.co/>
4. Innovating Justice. Developing new ways to bring fairness between people. Sam Muller, Maurits Barendrecht, Robert Porter, Wilfried de Wever, Evi Pouwelse [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.hiil.org/wp-content/uploads/2018/09/Sneakpreview-Innovating-Justice.pdf>
5. Відкриті дані в юридичних процесах [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://medium.com/@nikitapodgainiy/%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%BA%D1%80%D0%B8%D1%82%D1%96-%D0%B4%D0%B0%D0%BD%D1%96-%D0%B2-%D1%8E%D1%80%D0%B8%D0%B4%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B8%D1%85-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%86%D0%B5%D1%81%D0%B0%D1%85-41e174e8f43d>
6. Медіація у професійній діяльності юриста : підручник / авт. кол.: Л. Романадзе, Н. Крестовська, Н. Мазаракі [та ін.] за ред. Л. Романадзе, Н. Крестовської, Н. Мазаракі. – друге видання, виправл. і доповн. Одеса : Екологія, 2024. 544 с.

4.2. Допоміжна література:

1. Bitcoin White Paper [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bitcoin.org/bitcoin.pdf>
2. Chinese court is first to accept blockchain as means of evidence [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://blog.dennemeyer.com/chinese-court-is-first-to-accept-blockchain-as-means-of-evidence>
3. Don Tapscott. Blockchain Revolution [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.amazon.de/Blockchain-Revolution-Technology-Changing-Business/dp/1101980133>
4. Jerry Brito. The Law of Bitcoin [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.amazon.com/Law-Bitcoin-Jerry-Brito-AI/dp/1491768681>
5. Jonathan Askin. A remedy to clueless tech lawyers [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://venturebeat.com/2013/11/13/a-remedy-to-clueless-tech-lawyers/>
6. Jonathan Askin. Eship Law, iLINC, and Building the Network of Network for Startup Law Clinics [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.eshiplaw.org/files/EShipLaw_iLINC_and_Building_the_Network_of_Network_for_Startup_Law_Clinics.pdf
7. Jonathan Askin. From Bleak House to Geek House: Will Europe Breed the Best, Next-Generation of Entrepreneurs and Lawyers? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.huffpost.com/entry/from-bleak-house-to-geek_b_4593072
8. Jonathan Askin. What The Facebook Didn't Learn at Harvard, We Need to Teach at Law School [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.huffpost.com/entry/what-the-facebook-didnt-l_b_4269219
9. Open Market (ДП “СЕТАМ”) провів 24 тисячі аукціонів з використанням технології Blockchain на майже 700 млн грн. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://minjust.gov.ua/news/ministry/openmarket-dp-setam-proviv-24-tisyachi-auktsioniv-z-vikoristannyam-tehnologii-blockchain-na-mayje-700-mln-grn>
10. Valentin Pivovarov. Increase Accessibility To Justice In 48 Hours / 13.12.2018 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.forbes.com/sites/valentinpivovarov/2018/12/13/increase-accessibility-to-justice-in-48-hours-mission-completed/#3752d8a42778>
11. Valentin Pivovarov. Why Do You Need An Ecosystem To Make Legal Innovations? / 20.02.2019 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.forbes.com/sites/valentinpivovarov/2019/02/20/legaltechecosystem/#4fdddb161b87>

12. Державний земельний кадастр перейшов на технологію Blockchain [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://land.gov.ua/derzhavnyi-zemelnyi-kadastr-pereishov-na-tekhnohiiu-blockchain/>
13. Перша неймережа в Axon Partners [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://medium.com/dead-lawyersociety/neurolegaltrash-8d14e7c5cfdd?>
14. Юридичний маркетинг: навіщо юристам сайт та як правильно його вести [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://loyer.com.ua/uk/yuridichnij-marketing-navishho-yuristam-sajta-yak-pravilno-jogo-vesti/>
15. Як юристи Стенфордського університету використовують дизайн-мислення (англ) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.legaltechdesign.com/>

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Тема 1 Вступ до юридичних інновацій

Лекція 1

1. Поняття та основні тренди юридичних інновацій
2. Legal Tech: поняття, складові та значення
3. Суть цифровізації, підходи до цифровізації
4. Світові тренди цифровізації
5. Український досвід цифровізації
6. Новітні юридичні професії та зміна ролі юриста в інформаційному суспільстві

Семінарське заняття 1

1. Інтерактивне завдання

Провести дослідження "Як юридичні інновації впливають:

1. на сферу приватного та публічного права?
2. як це може бути корисно для державних органів?
3. як це може бути корисно для громадян?"

На семінарському занятті обговорити в режимі круглого столу ці питання, поділивши студентів на декілька команд (робота в малих групах).

2. Дослідити світовий досвід юридичних стартапів (<https://techindex.law.stanford.edu/>)

Кожен студент групи обирає один з зарубіжних юридичних стартапів, проводить його аналіз та готує презентацію щодо суті проекту, його недоліків та переваг, засобів, що використовуються в проекті, на яких клієнтів орієнтовано проект, його ризики та перспективи

Семінарське заняття 2

Д/З - цифрові серіали

Цифрові юристи <https://osvita.diiia.gov.ua/courses/digital-lawyers>

Цифрові юристи 2.0 <https://osvita.diiia.gov.ua/courses/digital-lawyers-2>

Після аналізу проблем, що виникають в роботі юриста або в суспільних відносинах щодо прав людини та доступності правосуддя, здійснюється формування команд та початок розробки стартап-проекту.

Можливий розподіл ролей в команді:

Лідер (організаторські якості)

Технічний фахівець

Комунікатор

Проектний менеджер

Науковець (ІТ-спеціаліст)

Можливі напрямки проектів:

1. алгоритмізований юридичний процес (консультація, документ);
2. юридичний процес на блокчейні;
3. юридична гра-навчання;
4. робота з даними (для бізнесу чи громадян);
5. автоматизована робота з законодавством;
6. застосунок для навчання юристів;
7. смарт контракти;
8. застосунок для різних ситуацій пов'язаних з правом (спілкування з поліцією тощо, запит на публічну інформацію, звернення до державних органів);
9. розумні інструменти і сервіси (візуальна навігація в юридичних процесах, швидке оформлення податкових декларацій).

Тема 2. Новітні навички юриста

Лекція.

1. Навички інноватора
2. Цифрова грамотність сучасного юриста
3. Нетворкінг в роботі юриста
4. Новітні юридичні професії та зміна ролі юриста в інформаційному суспільстві

Практичне заняття

Практичне завдання 1

Національний тест на цифрову грамотність "[ЦИФРОГРАМ](#)"

Практичне завдання 2

FUTURAMA - Команди здійснюють пошук і представляють візію та свою роль в змінах майбутнього в контексті застосування інновацій.

Практичне завдання 3

Після лекції переглянути он-лайн курс «Електронний підпис»

<https://osvita.djia.gov.ua/courses/digital-signature>

1. Створити ЕЦП через сайт ПриватБанку (або через іншого Кваліфікованого надавача електронних довірчих послуг)

<https://www.youtube.com/watch?v=WNh1wC-8MnE> (електронний цифровий підпис через ПриватБанк)

2. Підписати сертифікат з тесту "Цифрограм" через ЕЦП та перевірити його (<https://czo.gov.ua/>)
3. Надіслати викладачу для перевірки

Тема 3 Алгоритмізація і чатботобудування

Лекція

1. Алгоритмізація, структура і приклади алгоритмів
2. Автоматизація: суть, види, етапи підготовки
3. Інструменти автоматизації
4. Деякі поради з автоматизації
5. Приклади чатботобудування

Семінарське заняття 1

Використання алгоритмів у праві (обговорення)

1. Як створюються алгоритми створення самих документів (починаючи від шаблонів і до більш складних способів);
2. Як алгоритмізувати якусь законодавчо прописану процедуру (наприклад, подання заяви/скарги/клопотання тощо);
3. Чи є в законодавстві норми/ситуації, які через свою недосконалість не підлягають алгоритмізації (а тому потребують спочатку внесення змін)

Практичне заняття.

1. Побудова алгоритму вирішення юридичної ситуації (прописати всі необхідні дії та етапи створення документу чи надання консультації) .

Робота в малих групах (3-4 студента). Наприклад, прописати алгоритм оформлення права на спадщину чи написання та подачі позовної заяви на розлучення

Семінарське заняття

Огляд сайту legaltech.org (надати рекомендації: чого не вистачає, що можна ще запропонувати, потестити - недоліки, що можна було б змінити)

2. Завдання по створенню чатбота. За допомогою наданих інструментів створити чатбота для консультування клієнта/опитування/тощо

Тема 4. Цифрова держава

Лекція

1. Інновації та цифрова трансформація у сфері публічної влади
2. Електронна демократія
3. Цифрові та інноваційні інструменти у сфері правосуддя
4. Цифровий уряд
5. Цифрові публічні послуги
6. Публічна інформація та відкриті дані

Семінарське заняття.

Завдання 1.

Проаналізувати системи он-лайн вирішення спорів. Візуалізуй (будь-яким доступним тобі чином: презентації, схеми, даш-борд) процедуру онлайн вирішення спору. Знайди приклади - портали, вебресурси, які створені для онлайн вирішення спорів. (командне)

Завдання 2

Ознайомся детально із послугами Порталу Дія за електронною адресою <https://id.diia.gov.ua/> . Встанови та використовуй додаток «Дія».

Питання для обговорення

Уряд та публічна влада 2030: які вони?

Перспективи та майбутнє електронного суду;

Суддя на основі ШІ: переваги і недоліки;

Відкриті дані та сфери у яких вони становлять особливий публічний інтерес

Практичне заняття.

Завдання 1. (індивідуальне)

Визначити актуальну соціальну проблему (наприклад, у сфері екології, громадського здоров'я та визнач орган, компетентний її розв'язати. Залежно від проблеми та на власний розсуд обері варіант:

- а) розроби проект електронної петиції,
- б) склади проект електронного звернення на спробуй його надіслати цьому органу,
- в) сформуль інформаційний запит до органів публічної влади та спробуй його надіслати,

Завдання 2. (командне)

Навчитись користуватися реєстрами. Перевір добросовісність будь-якої юридичної особи користуючись реєстрами. Наприклад, ти нещодавно придбав будь-який товар, тож можеш перевірити виробника і проаналізувати його юридичну історію, використовуючи реєстри або відкриті дані. Або пошукай дані про об'єкт (квартиру) купівлі-продажу перед укладенням договору. Перевір дані у державних реєстрах; визнач наявність/відсутність обтяжень (заборон, арештів, іпотек тощо) на квартиру.

Тема 5. Дизайн в юридичній діяльності

Лекційне заняття

1. Юридичний дизайн та дизайн мислення в роботі юриста
2. Структура та типологія документів
3. Способи створення документів в автоматизованому режимі
4. Програмне забезпечення (платформи, конструктори) для драфту документів
5. Типографіка юридичних документів
6. Дизайн документів у роботі юриста

Практичне заняття

1. Переоформлення стандартного юридичного документа з використанням дизайну. Відповідно до знань отриманих на занятті оформіть договір оренди нежитлового приміщення, вирок суду та будь-який інший юридичний документ відповідно до правил юридичної типографіки. Оберіть зручні для читання шрифтові пари, кегль, інтерліньяж, довжину рядків тексту та правильне вирівнювання тексту.

2. Обговорення онлайн-курсу: Візуалізація даних
https://courses.prometheus.org.ua/courses/IRF/DV101/2016_T3/about

Семінар:

Пройдіть он-лайн курс [Дизайн-мислення для інновацій](#)

Після курсу виконайте завдання: *Дизайн мислення на прикладі навчання в Університеті*

Ви можете обрати будь-який із перелічених методів:

- Візуалізація
- Сторітеллінг/метод розповіді
- Майндмеппінг/карти думок
- Пробний запуск

Робота повинна складатися з таких частин:

- 1) Проблема: опишіть проблему, яку ви хочете вирішити.
- 2) Вибір інструментів: власними словами коротко опишіть вибраний метод дизайн-мислення (який саме, чому ви обрали саме його, можете надати посилання на відео з лекцій при необхідності).
- 3) Застосування: опишіть, як ви застосували обраний інструмент для вирішення вашої проблеми (що саме ви зробили і яким чином застосували цей інструмент дизайн-мислення, ефективно чи можливо неефективно)
- 4) Висновки: Опишіть висновки, які ви винесли з використання обраного методу для вирішення вашої проблеми (яким чином цей досвід можливо вплинув на ваше розуміння обраної проблеми чи загалом дизайн-мислення).
- 5) Підхід: Опишіть, що би ви зробили по-іншому наступного разу, чи застосовували би той самий інструмент чи можливо інший, чому?

За бажанням, ви можете використовувати картинки/схеми у вашій роботі, але це не обов'язково.

Ваша робота повинна бути написаною українською мовою та займати 1-2 сторінки.

Тож, оберіть метод, опишіть свій досвід його використання для вирішення проблеми та завантажте виконане завдання у форматі pdf.

Тема 6. Blockchain та смарт-контракти в юриспруденції

Лекційний матеріал

1. Технологія Blockchain і принципи її роботи
2. Застосування технології блокчейн в юридичній сфері в Україні та світі
3. Смарт-контракти
4. Робота з криптовалютою та її правове регулювання

Семінарське заняття

1. Обговорення застосування блокчейну в юридичній діяльності
2. Workshop з опрацювання процесу тайм стемпінгу на блокчейні, запису хешу транзакцій в блоки і перевірки транзакцій в публічному оглядачі зі створенням акаунту в одному з Bitcoin-гаманців
3. Розглянути та здійснити SWOT-аналіз реалізації українського та зарубіжного досвіду використання блокчейну в юриспруденції по напрямках в командах:

- цифрова ідентифікація
- вирішення спорів онлайн
- електронні докази
- корпоративне управління

* тощо

4. Курс <https://osvita.diia.gov.ua/courses/blockchain-bitcoin-cryptocurrency>

Тема 7. Штучний інтелект в діяльності юристів

Лекційний матеріал

1. Розуміння поняття штучний інтелект
2. Класифікація штучних інтелектів
3. Технології, на яких можна будувати штучний інтелект
4. Машинне навчання
5. Напрями запровадження штучного інтелекту

6. Використання нейромереж у праві
7. Штучний інтелект у публічних послугах

Семінарське заняття

1. Дати юридичну оцінку використанню та діяльності штучного інтелекту по футуристичним фільмам <https://futurenow.com.ua/filmy-pro-shtuchnyj-intelekt-rejtyng-top-10/>

Написати есе з власними судженнями щодо застосування штучного інтелекту та прав людини/етично-правові проблеми/майбутнього правового статусу/прав машин/ тощо.

Обговорення під час семінару

2. Обговорення онлайн-курсу Штучний інтелект - <https://osvita.djia.gov.ua/courses/artificial-intelligence>

Тема 8. Медіація та юридичні інновації

Лекція

1. Основи цифрової медіації
2. Етика медіатора та ODR
3. Використання LLM в медіації
4. Захист персональних даних та кібербезпека

Семінарське заняття.

Завдання 1. Уявіть, що ви — медіатор, який проводить онлайн-медіацію (споживчий спір) між підприємцем і клієнтом через платформу **Zoom**. Оберіть і продемонструйте **3 цифрові інструменти**, які ви використали б для:

- створення безпечного простору спілкування;
- фіксації домовленостей;
- забезпечення конфіденційності.

Поясніть, **чому саме ці інструменти** (посилаючись на принципи медіації та вимоги кібербезпеки).

Підготуйте **презентацію або демонстрацію**.

2. Онлайн-курс Персональні дані - <https://osvita.djia.gov.ua/courses/personaldata>

3. Онлайн-курс Відкриті дані для бізнесу - <https://osvita.djia.gov.ua/courses/opendata>

Тема 9. Юридичні стартапи

Лекційне заняття:

1. Юридичні стартапи: світовий та український досвід
2. Бізнес моделі юридичних стартапів. Залучення ресурсів та монетизація
3. Дослідження клієнта та конкурентного середовища в юридичних стартапах
4. Презентація стартапу

Практичне заняття 1.

1. Бізнес-моделі. Спираючись на приклади в лекції (в моєму випадку це були AxDraft, Axiom, LinkedIn) заповнити канву бізнес моделі (business model canvas) для інноваційного юридичного сервісу. Наприклад DoNotPay (гарний приклад так як є безкоштовним, направлений на вирішення повсякденних проблем людей, та залучив великі інвестиції на подальший розвиток).

Це робота в групах 3-5 людей на ватмані із стікерами. Папір та стікери дають можливість швидко змінювати записи в залежності від ходу дискусії залишаючи студентів залученими.

Практичне завдання передбачатиме створення канви бізнес-моделі для лігал-тек стартапу з метою юридичного обслуговування бізнесу, який є предметом проекту студента (Це може бути інструменти для створення набору шаблонів договорів, наприклад, для інтернет-магазину, чат-боти для надання типових юридичних консультацій, налагодження цілодобового зв'язку для вирішення термінових юридичних завдань (супроводження обшуку) тощо). У результаті студент представляє канву бізнес-моделі, яка є, на його погляд, оптимальною з фінансової точки зору.

2. SWOT-аналіз

1. Провести SWOT-аналіз вашого стартапу (перед парою - командна робота) <http://erp-project.com.ua/index.php/uk/korisni-materiali/statti/analitika/197-swot-analiz-shcho-tse-take>

2. На парі обговорення і оцінка SWOT-аналізу

3. Обговорення аналогів чи схожих продуктів на українському та зарубіжному ринку (які переваги вашого продукту? цільова аудиторія, кому потрібен цей продукт? яка конкретна користь від вашого продукту?)

Практичне заняття 2. Презентація стартапу

Моделювання презентації LegalTech проекту інвестору. Воркшоп - рольова гра.

Варіант: запрошувати реальний правничий бізнес із кейсами, які потребують оновлення бізнес-моделі із врахуванням юридичних інновацій, ярмарок кейсів для команд студентів, підготовка рішень командами, презентація рішень перед "замовниками" (юр.фірмами), що складатиме журі та обиратимуть переможців, розподілятимуть місця (знайомитимуться із потенційними працівниками).

Юридичні стартапи - відео:

<https://www.youtube.com/watch?v=otDGvKo4jXM>

<https://www.youtube.com/watch?v=R5Q3v6fWEgg>

<https://youtu.be/y8VqjkfdOxY>

<https://www.youtube.com/watch?v=MKYYaNLggFw&vl=ru>

Тема 10. Osint-техніки в роботі юриста

Лекційне заняття

1. OSINT - розвідка на основі відкритих джерел
2. Використання публічних реєстрів у діяльності юриста для перевірки контрагентів та об'єктів нерухомості
3. Як ефективно шукати судову практику та використовувати її для формування та аргументації правової позиції в суді

Практичні завдання до теми 10

1. Здійснити пошук інформації у державних реєстрах про ТОВ "ЛВІВЕНЕРГОЗБУТ" (код ЄДРПОУ 42092130) за такими критеріями:
 1. дата реєстрації
 2. розмір статутного капіталу
 3. контактна інформація
 4. перелік засновників юридичної особи
 5. наявність податкових боргів
 6. наявність судових рішень

При підготовці дано завдання вказуйте посилання на сайт або робіть скріншот.

2. Здійснити пошук інформації у державних реєстрах про об'єкт будівництва за адресою: ЖК Greenville Park Lviv (Львів (вул. Замарстинівська, 170) за такими критеріями:

1. інформація про забудовника (код ЄДРПОУ; дата реєстрації; розмір статутного капіталу і перелік засновників юридичної особи; наявність податкових боргів);
2. рішення органів місцевого самоврядування щодо даного об'єкта забудови;
3. документи на земельну ділянку (кадастровий номер);
4. документи на будівництво (право на виконання будівельних робіт; містобудівні умови);
5. судові рішення щодо об'єкта будівництва та забудовника.

Також варто зробити висновки (*Висновок - це фактично те, чого від вас би хотів клієнт. Певні акценти, ризики, на які варто звернути увагу тощо*)

При підготовці дано завдання вказуйте посилання на сайт або робіть скріншот.

6. Самостійна робота студента

Тема 1 Вступ до юридичних інновацій

Питання для самостійного опрацювання:

1. Технології, які оптимізують процеси для підвищення ефективності виконання юридичних завдань
2. Співпраця та робота юриста з спеціалістами інших галузей в рамках юридичних інновацій (<http://legalinnovations.in.ua/>)
3. Принцип "digital by default", основні "діджитальні" положення Концепція розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки.
4. Проблеми і потенційна цінність цифровізації законодавства (обговорення, дискусія)
5. Цифровізація "правового статусу особи"

Тема 2. Новітні навички юриста

Питання для самостійного опрацювання:

1. Протидія маніпуляціям
2. Навички публічного виступу
3. Критичне мислення

Тема 3 Алгоритмізація і автоматизація юридичних процесів

Можливості Pipe (самостійна робота з сайтом для розуміння можливостей)

1. Знайти приклади чатботів у сфері доступу до правосуддя. Проаналізувати.
2. Робота з відеоматеріалами про історію чатоботування.
3. Опрацювати Codex (зарубіжні проекти legaltech)

Тема 4. Цифрова держава

1. Система держзакупівель ProZorro: ознайомлення із роботою порталу;
2. Електронні послуги Держгеокадастру: ознайомлення з порталом
3. Перегляд відео уроку про електронний цифровий підпис. Відео урок <https://osvita.diia.gov.ua/courses/digital-signature>

Тема 5. Дизайн в діяльності юриста

Пройти онлайн-курс: Візуалізація даних

https://courses.prometheus.org.ua/courses/IRF/DV101/2016_T3/about

Пройдіть он-лайн курс [Дизайн-мислення для інновацій](#)

Питання для самостійного опрацювання:

1. Дизайн-мислення: історія і сутність
2. Дизайн-мислення для юристів
3. Методологія та інструменти дизайн мислення
4. Практики використання дизайн мислення в праві
5. Світовий досвід дизайн мислення в сфері права та державного управління

Тема 6. Blockchain та смарт-контракти в юриспруденції

1. Складіть алгоритм проведення загальних зборів товариства з обмеженою відповідальністю із проведенням голосувань за питаннями порядку денного і записом їх результатів із використанням технології Blockchain
2. Підготуйте проект позовної заяви щодо стягнення штрафу за несвоєчасне надання інформаційних послуг за договором, укладеним на базі технологій смарт-контракту.

Тема 7. Штучний інтелект в діяльності юристів

Пройти онлайн-курс Штучний інтелект - <https://osvita.diia.gov.ua/courses/artificial-intelligence>

Тема 8. Робота з даними

1. Ознайомлення з іноземними дослідженнями по застосуванню відкритих даних у юриспруденції

2. Можливі вирішення проблем доступу до правосуддя за допомогою відкритих даних

Тема 9. Юридичні стартапи

Онлайн-курси про стартапи:

1. Як створити стартап https://courses.prometheus.org.ua/courses/Prometheus/Startup101/2015_T2/about
2. Базово про стартапи <https://osvita.diia.gov.ua/courses/startup-startap>

Стартапи. Знайти декілька юридичних стартапів із України та інших країн. Портали для пошуку CrunchBase, legaltech.org.ua

Тема 10. Osint-техніки в роботі юриста

Пройти онлайн курс: Відкриті електронні реєстри: <https://vumonline.ua/course/open-electronic-registries/>

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

З метою визначення рівня навичок студентів на останньому занятті проводиться модульний контроль на презентації практичного проекту.

Практичний проект *“Юридичний інноваційний стартап”*

Завдання: створити стартап-проект з використанням Legal Tech (тематика проекту не визначена). Робота пропонується в командах від 5 студентів

Критерії оцінювання:

має бути створений готовий кінцевий продукт, який можна реалізовувати;

наскільки прописана стратегія реалізації проекту;

визначити систему фандрейзингу та можливих інвесторів проекту;

визначені ключові партнери, активності та ресурси

реалізованість методології Legal Tech

Результат: проект-стартап побудовано в формі бізнес-моделі.

Порушення термінів виконання завдань та заохочувальні бали

Заохочувальні бали		Штрафні бали	
Критерій	Ваговий бал	Критерій	Ваговий бал
Написання фахової статті	10 балів		

Відвідування занять

Відвідування лекцій, практичних занять, а також відсутність на них, не оцінюється. Однак, студентам рекомендується відвідувати заняття, оскільки на них викладається теоретичний матеріал та розвиваються навички, необхідні для виконання семестрового індивідуального завдання. Система оцінювання орієнтована на отримання балів за активність студента, а також виконання завдань, які здатні розвинути практичні уміння та навички.

Пропущені контрольні заходи

Перескладання пропущених семінарських занять відбуваються 1 раз в тиждень в назначений викладачем день.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів оцінювання

Студенти мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами.

Студенти мають право оскаржити результати контрольних заходів, але обов'язково аргументовано, пояснивши з яким критерієм не погоджуються відповідно до оціночного листа та/або зауважень.

Календарний рубіжний контроль

Проміжна атестація студентів (далі – атестація) є календарним рубіжним контролем. Метою проведення атестації є підвищення якості навчання студентів та моніторинг виконання графіка освітнього процесу студентами¹.

Критерій	Перша атестація	Друга атестація
Термін атестації ²	8-ий тиждень	14-ий тиждень
Умовою отримання атестацій є поточний рейтинг ³	≥ 15 балів	≥ 28 балів

Академічна доброчесність

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

¹Рейтингові системи оцінювання результатів навчання: Рекомендації до розроблення і застосування. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 20 с.

²Там само.

³Там само.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Система оцінювання

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	%	Ваговий бал	Кількість	Всього
1.	Опрацювання на семінарських та практичних заняттях лекційного матеріалу	72	8	9	72
2.	Презентація практичного проекту	28	28	1	28
	Всього				100

Поточний контроль: *експрес-опитування, опитування за темою заняття, виконання практичних завдань.*

Календарний контроль: *провадиться двічі на семестр як моніторинг поточного стану виконання вимог силабусу.*

Семестровий контроль: *залік*

Умови допуску до семестрового контролю:

Обов'язкова умова допуску до заліку		Критерій
1	Поточний рейтинг	$RD \geq 40$

Необов'язкові умови допуску до екзамену:

1. Активність на практичних заняттях.
2. Позитивний результат першої атестації та другої атестації.
3. Відвідування лекційних занять.
4. Виконання практичних робіт.

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

Кількість балів	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Дистанційне навчання

Дистанційне навчання через проходження онлайн-курсів за певною тематикою допускається за умови погодження зі студентами. У разі, якщо невелика кількість студентів має бажання пройти онлайн-курс за певною тематикою, вивчення матеріалу за допомогою таких курсів допускається, але студенти повинні виконати всі завдання, які передбачені у навчальній дисципліні.

Для кращого розуміння юридичних інновацій пропонується опанувати наступні он-лайн курси:

Відкриті електронні реєстри: <https://vumonline.ua/course/open-electronic-registries/>

Цифрова безпека та комунікація в онлайн <https://vumonline.ua/course/digital-security-and-communication-online/>

Практикум активіста цифрової епохи. Посібник з інструментів е-демократії

<https://vumonline.ua/course/e-democracy-workshop/>

Дизайн-мислення для інновацій https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+DTI101+2017_T3/about

Візуалізація даних https://courses.prometheus.org.ua/courses/IRF/DV101/2016_T3/about

Як створити стартап

https://courses.prometheus.org.ua/courses/Prometheus/Startup101/2015_T2/about

Дані курси розроблені провідними фахівцями в сфері цифрової комунікації, електронних ресурсів та застосунків. Основне коло питань, які в них розглядаються це: чітке обґрунтування та оволодіти поняттєво-термінологічним апаратом курсу; формування розуміння основ використання інновацій в повсякденному житті та роботі юриста.

Виставлення оцінки за контрольні заходи шляхом перенесення результатів проходження онлайн-курсів не передбачено.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено: к.ю.н., Пряміциним Вячеславом Юрійовичем, доценткою кафедри інтелектуальної власності та приватного права, к.ю.н, ст. дослідницею Головка Ольгою Михайлівною.

Ухвалено кафедрою інтелектуальної власності та приватного права (протокол № 13 від 10.06.25 р.).

Погоджено Методичною комісією факультету соціології і права (протокол № 4 від 24.06.2025 р.).